

بررسی تغییرات و اختلاف درجه حرارت راست روده و مهبل در گاو

دکتر فریدون نورمحمدزاده* دکتر رسول ناصری*** دکتر ایرج نوروزیان* دکتر مسعود تشفام**

خلاصه:

به منظور مقایسه دمای بدن از طریق راست روده و مهبل، اخذ درجه حرارت در ۲۲۰ رأس گاو اصیل هلشتاین بالغ انجام شد. (۱۰۰ رأس گاو بیمار ۱۲۰ رأس گاوهای به ظاهر سالم)، محاسبات آماری و نتایج حاصله از این بررسی نشان داد که میانگین دمای بدن دام‌های سالم از راه راست روده $38/81 \pm 0/03$ و از راه مهبل $38/71 \pm 0/03$ درجه سانتی‌گراد می‌باشد. همچنین در این مطالعه روشن شد که در دام‌های سالم بین دمای راست روده و مهبل اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)، در حالیکه در بیمارها این اختلاف وجود نداشت. در رابطه با دامنه تغییرات دمای طبیعی بدن گاوهای بالغ، ارقام $38/1$ تا $39/4$ درجه سانتی‌گراد بدست آمد.

دکتر مسعود تشفام

مهبل، می‌توان آن را به عنوان درجه حرارت بدن در نظر گرفت. در این بررسی حداکثر درجه حرارت طبیعی گاوهای بالغ ماده غیرآبستن $39/3$ و آبستن $39/4$ درجه سانتی‌گراد بود، لذا ارقام بالاتر را باید تب تلقی نمود و این مطلب با بیانات سایر مؤلفین که حداکثر دمای طبیعی گاوهای بالغ را $39/2$ (۴)، $39/3$ (۳) و $39/5$ (۲) درجه سانتی‌گراد می‌دانند متفاوت می‌باشد.

تابلو ۱ - میانگین* درجه حرارت راست روده و مهبل در گاوان سالم و بیمار

بیمار	سالم
راست روده $39/03 \pm 0/41$	$38/81 \pm 0/03$
مهبل $39/39 \pm 0/12$	$38/71 \pm 0/03$
اختلاف معنی‌دار	معنادار است

* - میانگین \pm خطای انحراف معیار محاسبه شده است

ارزش‌های عددی حاصله از این بررسی به کمک آزمون t-pair مورد مقایسه آماری قرار گرفت. آزمون t نشان داد که در دام‌های سالم بین دمای راست روده و مهبل اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$)، ولی در دام‌های بیمار این اختلاف نشان داده نشد. تابلوی ۱ میانگین دمای راست روده و مهبل را در گاوان سالم و بیمار نشان می‌دهد، بدین معنی که میانگین دمای بدن از راه راست روده $38/81 \pm 0/03$ و از راه مهبل $38/71 \pm 0/03$ می‌باشد در رابطه با دامنه تغییرات دمای طبیعی گاوهای بالغ غیرآبستن ارقام $38/1$ تا $39/3$ و گاوهای آبستن اعداد $38/2$ تا $39/4$ درجه سانتی‌گراد بدست آمد.

با توجه به نتایج حاصله می‌توان گفت که در دام‌های سالم بین دمای راست روده و مهبل اختلاف معنی‌دار وجود دارد ولی این تفاوت از نظر بالینی دمای بدن را از دامنه طبیعی خارج نمی‌سازد و در موارد بیماری نیز اختلاف معنی‌دار نمی‌باشد. بنابراین به هنگام اخذ درجه حرارت

* - گروه آموزشی علوم درمانگاهی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، تهران - ایران.

** - گروه آموزشی علوم پایه دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، تهران - ایران.

*** - دانش‌آموخته دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، تهران - ایران.

منابع

۱ - ناصری، ر. ۱۳۷۱-۱۳۷۰ : بررسی تغییرات و اختلافات درجه حرارت بدن گاو از طریق رکتوم و واژن پایان نامه دکترا شماره ۲۰۳۲.

References :

- 2 - Blood, D.C., Radostitis, O.M. 1989: Veterinary Medicine 7th edition Bailliere Tindall, London, PP: 14-15, 43-47.
- 3 - Kelly, W.R. 1984: Veterinary Clinical diagnosis third ed, Bailliere Tindall, London, PP: 26-32.
- 4 - Rosenberger, G. 1979: Clinical examination of cattle 3rd ed, verlag paul parey, Berlin, PP: 75-78.

Summary